

'Altı' hamlede 'poliskiye'

William Faulkner'ın polisiye tarzındaki öykülerini bir araya getiren, modern klasiklerden bir yapıt *İki Hamlede Zafer*.

SEVDA FİDAN

sevda.fidan@cumhuriyet.com

Güneyli yazar William Faulkner, eski düzenin yıkılışını, yıkılan düzenin soyunun acımasız ve rekabetçi bir sanayi toplumu tarafından daha-da yozlaştırılmasını ana teması olarak anlatır yazılarında. Yaşadığı coğrafyanın tarihsel çıkamazıyla yoğrulur düşünceleri. Ailesinin onur, beyazların sosyal konumu, tarihi kahramanlık gibi konulara yaklaşımı da Faulkner'ın malzemelerini oluşturan etkenlerden.

William Faulkner'ın yapıtlarının kaynağını yöreselliğinden alarak polisiye gerilim türünde altı öyküsü mevcut olan bu yapıtın merkezinde savcı Gavin Stevens yer alıyor. Mississippi ise tüm yaşananların mekânı.

YERELDEN EVRENSELE

Sosyal ve ahlaki göndermeler, yerelden evrensele uzanan bir dili oluşturuyor.

Bunu "(...) İşte uzaktan o verimli toprağın mahvolduğunu, içinde doğdukları, içinde annelerinin de doğduğu evin günden güne yıkıldığını izliyorlardı, bütün bunların zıvanadan çıkmış bir ihtiyar yü-

zünden olduğunu görüyorlardı, o ihtiyar ki oğullarını evden kovduğu için onlara artık başka bir kötülük yapamayacağına göre çiftliği vergi borcundan ötürü sattırarak ikisini de mülklerinden yoksun bırakmaya kalkışmıştı (...)" (s. 18) sözleriyle görmek mümkün.

AHLAK VE YOZLAŞMA

Şiddetin ve terörün altında yatan nedenlerle, biraz bilinç akışında, biraz da imgesel bir cesaretle ilerliyor Faulkner'ın *İki Hamlede Zafer*'indeki her bir öykü. Kitabı ismini veren "*İki Hamlede Zafer*" adlı hikâye ise mini bir roman tadında, gerekli derinliğe ve uzunluğa sahip.

Bir seferde iki hamle birden yapılamayacağı da ahlak kavramının ne denli yozlaştığı da anlaşılıyor; "...Yüzbaşı Gualdres benden sekiz on yaş büyük, belki de daha fazla. (...) ...sorun bu değil. Tehlike içinde o. Beni oyalayıp annemi seçse bile ben başına kötü bir şey gel-

sin istemem..." (s. 143) ifadeleriyle.

Anlatılardaki tüm o havayla adeta "Daha seyrektr zihindeki huzur." (s. 131) ■

İki Hamlede Zafer / William Faulkner / Çevirenler: Talât Sait Halman, Ünal Aytür / YKY / 199 s. / 2020.